

Asia: VM183:00/2017 ja VM/1631/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Viitataan Suomen Kuntaliiton 17.9.2018 lausunnossa todettuun.

2. Arvionne lukuun 2 Nykytila

Viitataan Suomen Kuntaliiton 17.9.2018 lausunnossa todettuun.

3. Arvionne lukuun 3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset sekä kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuihin 1-9:

Viitataan Suomen Kuntaliiton 17.9.2018 lausunnossa todettuun.

Lisäksi todetaan seuraavaa:

Lakiesitys on suurelta osin nykytilan kuvausta, jolloin tulevaan suuntaava kehittämisenäkökulma puuttuu. Esimerkiksi suuntaviivat kirjaamisen ja viestinvälityksen automatisoinnille ja sähköisen arkistoinnin ja sähköisen allekirjoituksen sekä päätösten sähköisen tiedoksiantamisen kehittämiseksi puuttuvat. Hallituksen esityksessä voisi lisäksi tuoda esiin kansallisen palveluväylän rooli viranomaisten ja kansalaisten tiedonvälityksessä.

Johdon koulutusvelvollisuus tiedonhallinnan järjestämisessä (4 §) on nyky muodossaan kirjoitettu hyvin pitkälle meneväksi, kun koulutuksen

tarjoamisvelvollisuus on ulotettu myös tiedonhallintayksikön lukuun toimiville. Säännöksen sanamuoto on tältä osin syytä vielä arvioida uudelleen.

Lakiesityksen 4 luvun Tietoturvallisuus mukaan (18 §) viranomaisen on huolehdittava, että sen tietojärjestelmiensä käytöstä ja niistä tehtävistä

tietoluovutuksista kerätään tarpeelliset lokitiedot, jos tietojärjestelmässä käsitellään henkilötietoja tai salassa pidettäviä tietoja. Säännös on

sellaisenaan tiukempi ja konkreettisempi kuin mitä esimerkiksi EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa taikka ehdotuksessa kansalliseksi tietosuojalainiksi

edellytetään. Asetuksessa säädetään riittävästä teknisistä ja organisatorisista suojoimista, mutta ei anneta konkreettisia määräyksiä. Hallituksen esitys

tietosuojalainiksi säätää teknisistä suojoimista, kun käsitellään erityistä henkilötietoa. Lokivalvonta on yksi edellytetty suojoimi. Kun viranomaisella

lain perustelujen mukaan on harkintaa lokivalvonnan tarpeen arvioinnissa, tämä tulisi selkeästi ilmaista myös varsinaisessa säännöksessä. Kaikkien

pienienkin henkilötietoa sisältävien järjestelmien lokivalvonta on lähes mahdoton tehtävä, etenkin kun EU:n yleisen tietosuojasetuksen mukainen

henkilötiedon määritelmä on hyvin laaja. Tästä syystä esitetään että, 18 §:n sisältöä täsmennetään siten, että lokitietoja kerätään aina, kun

tietojärjestelmässä käsitellään erityistä henkilötietoa taikka salassa pidettävää tietoa ja että muiden henkilötietoa käsittelevien tietojärjestelmien

lokivalvonnan tulee perustua tietoaineistokohtaiseen riskiarvioon.

5. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 1 yleiset säännökset (pykälät 1-4 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ks. kohta 3

6. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 2 Julkisen hallinnon tiedonhallinnan yleinen ohjaus (pykälät 5-9 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ks. kohta 3

7. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 3 Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen (pykälät 10-12 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ks. kohta 3

8. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 4 Tietoturvallisuus (pykälät 13-18 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ks. kohta 3

9. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 5 Turvallisuusluokittelu (pykälät 19-22 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ks. kohta 3

10. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 6 Asian ja palvelujen tiedonhallinta (pykälät 23-26 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ks. kohta 3

11. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 7 Tietoaineistojen muodostaminen ja sähköinen luovutustapa (pykälät 27-31 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ks. kohta 3

12. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 8 Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi (pykälät 32-38 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ks. kohta 3

13. Kommentit ja huomiot lakiehdotuksen lukuun 9 Erinäiset säännökset (pykälät 39-40 ja niiden yksityiskohtaiset perustelut)

Ks. kohta 3

14. Muut huomiot

Lisäksi todetaan seuraavaa: Lainsäädännön toimeenpano aiheuttaa tarpeen sekä taloudelliselle että henkilöstölliselle lisäresurssoinnille. Työtä ei ole mahdollista toteuttaa olemassa olevin voimavaroin. Lisätyötä ja resursseja edellyttävät mm. nykytilan kartoittaminen ja sen peilaaminen suhteessa uusiin velvoitteisiin, tietojärjestelmien sisällölliset ja tekniset ratkaisut, toiminnalliset muutokset, koulutukseen ja osaamiseen liittyvät tarpeet sekä sopimusten muutostarpeet suhteessa palveluntuottajiin. Lakiesitys vaatii vielä työstämistä niin kielellisesti kuin terminologian yhdenmukaisuudessa. Lisäksi todetaan, että lain toimeenpanoon tarvitaan valtakunnallista julkishallinnon yhteistyötä, ohjeistusta ja koulutusta. Myös siirtymäaika on liian kunnianhimoinen käytännön toimeenpanon näkökulmasta.

Vaikutusten arviointi

Tiedonhallinnan suunnittelu ja kuvaaminen:

Ks. muuta huomioitavaa

Tietoturvallisuus:

Ks. muuta huomioitavaa

Asian ja palvelujen tiedonhallinta:

Ks. muuta huomioitavaa

Tietoaineistojen luovuttaminen ja sähköinen luovutustapa:

Ks. muuta huomioitavaa

Tietoaineistojen säilyttäminen ja arkistointi:

Ks. muuta huomioitavaa

Muuta huomioitavaa:

Viitataan Suomen Kuntaliiton 17.9.2018 lausunnossa todettuun.

Lisäksi todetaan seuraavaa: Lainsäädännön toimeenpano aiheuttaa tarpeen sekä taloudelliselle että henkilöstölliselle lisäresurssoinnille. Työtä ei ole mahdollista toteuttaa olemassa olevin voimavaroin. Lisätyötä ja resursseja edellyttävät mm. nykytilan kartoittaminen ja sen peilaaminen suhteessa uusiin velvoitteisiin, tietojärjestelmien sisällölliset ja tekniset ratkaisut, toiminnalliset muutokset, koulutukseen ja osaamiseen liittyvät tarpeet sekä sopimusten muutostarpeet suhteessa palveluntuottajiin. Lakiesitys vaatii vielä työstämistä niin kielellisesti kuin terminologian yhdenmukaisuudessa. Lisäksi todetaan, että lain toimeenpanoon tarvitaan valtakunnallista julkishallinnon yhteistyötä, ohjeistusta ja koulutusta. Myös siirtymäaika on liian kunnianhimoinen käytännön toimeenpanon näkökulmasta.

Leppänen Anu

Jyväskylän kaupunki - Jyväskylän kaupunginhallitus 24.9.2018/173